

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petitvrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Op r a v n i š t v o. na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Volitve na Češkem.

Bitva je končana in nemška vlada je na Češkem dobila na glavnem krilu zmago. V središču, kjer stoji češki narod v masi na braniku svojih pravic in bodočnosti slovanstva, tam so bila vsa zaletanja vlade in nemške tlačnjaželjnosti zastoj. Tiho, samo na migljaj svojih vodjev stopil je češki narod na volišče in zmagal že toli- in tolikrat. Narod češki nij bil premagan, je nepremagljiv.

A ministerstvo je zmagalo v velikem posestvu in s tem dobilo večino v češkem zboru, podaljšalo za nekaj časa svoje malovredno življenje in pomnožilo dunajski rajhsrat za petnajst ustavovernih poslancev. Da je zmagalo na tem ne najvažnejšem, ali ipak v trenutku prevago dajočem krilu, temu se nij čuditi, ako se pogleda, kako je ministerstvo vodilo boj in kake pomočke je na razpolaganje imelo, kakih se je posluževalo. Cela Nemčija, skoro vse avstrijsko, prusko in drugo nemško narodno-liberalno časopisje je lajalo na Čehe, cel državni aparat Avstrije se je obračal proti Čehom, pruski denar, judovski denar s sleparstvom na borsah dobljen, deloval je na Češkem za nemške velikoposestnike, in vladin general Koller nij poznal pravice za oba dela, temuč historično stranko brezobzirno potiskal, nemške privrženike brez obzira na pravičnost in enakost naprej rinil.

Vprašanje nastaje, kaj je taka zmaga vredna? V moralnem obziru je jasno, da je stranka, ki se tacih in vseh pripomočkov poslužuje, trhla in gnjila po sredini. Tako tudi ustavoverna stranka ne bode trajno okrepila se vsled te zmage, temuč moči, ki jih je v takem boji potrosila, se ne vrnó več in notranja slabost more samo rasti. Nemoralna sredstva, pravna brezobzirnost, katero je vladna stranka kazala, mora se nad njo samo prej ali slej smrtno maščevati, ako ne laže zgodovina vseh časov in narodov, vseh idej, ki so bile s krivico tolikrat premagane, ali so vendar na

konec zmagonosno povzdignile se na razvalinah svojih protivnikov.

Kakor v moralnem, tako je tudi v dejanskem in praktičnem zmislu vladna zmaga Pyrrhova zmaga. Kajti 15 poslancev, katere vlada pridobi v rajhsrat, ne bode izdalo nič, ne bode storilo, da bi bila večina Avstrije zastopana. Ako iz tega zbora izostane le nekaj federalistov, ki so dozdej stafažo delali tam, stoje rajhsratske stvari zopet na onem stanju, da nij večine, ako trije poslanci náhod dobodo, ali ako se nekteri ne dajo za Ezave rabiti. Petmilijonni češki narod vendar nij zastopan, temuč še ostreje in osorneje v odpor potisnen, cela federalistična stranka nij niti za las bližja ustavi, in velika nemško-liberalna laž o ustavnosti v Avstriji nij se odpravila, temuč če mogoče še oddaljila od resnične ustavnosti. Razdraženje narodov, nezaupanje v bodočnost, nemir in negotovost, nesvoboda in absolutizem strank — vse je postalo večje. To je dejanski vspeh vladne zmage.

Ker se pa v Avstriji vse ravna po kratkovidu in videzu, mogoče je, da se bode vlada Auerspergova te navidezne zmage toliko naučila, da bode morda kake 2 leti v potu svojega obraza Sisifovo delo ustavoverstva naprej opravljala, dokler jej tiste moči, ki so Šmerlinga, Giskro, Hasnerja, Potockega, Beusta vrgle, pota vsega človeškega ne odkažejo.

Ako pak je res, da se je zato celo Nemštvo s tako strastjo, s tako srditostjo vrglo na Čehe in da so zato vsakovrstni nemški judki postali velikoposestniki in kolegi dvorjanov, ker se smatrajo Čehi kot prva vrsta Slovanstva, katero ima Nemštvo uničiti ako hoče mirno spati — potem se smemo Slovanje veseliti, kajti narod češki je stal in zmagal, kakor so zmagovali njegovi pradedje Husiti, in ta narod bode odločeval tudi tačas, kadar bode (ako je neizogibno) trebalo braniti svojo narodno eksistenco, — tačas ne bodo odločevali trije ali štirje krivonosni židovski „chabrusarji,“ kateri so zdaj kot novopečeni velikoposest-

niki, dali celi narod češki pod samovlado nemške manjšine, kar se imenuje „liberalno“.

Politični razgled.

O volitvah v češkem velikem posestvu še imamo pristaviti, da je namestnik Koller tri dni pred volitvijo še dal zapisati 26 ustavovercev v deželno tablo in vse novovpisane k volitvi pripustil. Čehi so poprej, ko je bil še pravni čas za reklamiranje volilne pravice, prosili za vpisanje 15 federalistov v deželno tablo, pa Koller je prošnje zavrgel. Prosilci so apelirali na ministerstvo; ono je odlok Kollerjev potrdilo. Da je Koller samovoljno mnogo veliko posestnikov iz zapisnika brez opravičenja izbrisal, smo že poročali. Pa kljubu vsemu tem naševanju še večina ustavovercev nij bila gotova. Zato je Koller ukazal, naj se precej 8 graščin, ki do sedaj niso bile v deželni tabli, temveč v zemljiščnih knjigah zapisane (torej nijso imeli volilne pravice v velikem posestvu), prenese v deželno tablo, da bodejo posestniki, ki so ustavoverci, za vlado glasovali. Lahko bi še o Kollerizmu dalje pisali, pa studi se nam. Z vsem je Koller federalistom 33 glasov odtegnil brez najmanjše pravice. Za to so federalisti izostali od volitve in protestirali slovesno proti Kollerjevemu stvarjanju glasov. Deputacija, sestavljena iz najodličnejših mož prvih rodovin v državi, pojde k cesarju Kollerja tožit. Z velikim veseljem moramo pozdraviti dogodek, da se nobeden ud cesarske rodovine te volitve ni udeležil. Tudi taki principi, ki so do sedaj vedno z ustavoverci glasovali, so jih sedaj zapustili! Veseliti tudi mora, da se glavar Schwarzenberškega rodu, knjez Janez Adolf (kot glavar rodu: „vojvoda krumavski“), nij dal pregovoriti, da bi glasoval z ustavoverci, dasi je Andrassy vse napel, da bi dobil knjeza za Kollerizem. —

Včeraj je bil češki deželni zbor v svoji

Listek.

Telečja pečenka.

(Obraz iz našega mestnega življenja.)

(Konec.)

IV.

Sicer je Bitič že dolgo let stanoval v mesarjevi hiši, točno vsak mesec na prvi dan sam in osobno v roki nesel svojo mesečno plačo za stanovanje in postrežbo gospodinji mesarici izročit, ali kljubu temu nij bil znan niti z gospodarjem niti z gospodinjo. Z nobenim nij govoril več nego je trebalo za posel. Minilo je po cel mesec, da jih nij niti ogovoril. V tem je bil aristokrat in je mislil, da imajo ljudje največ respekta pred človekom, ako jih zanemarja.

Zdaj je bil trenotek tu, ko mu je bilo žal, da se nij sprijateljil z gospodinjo. Ona ima oblast črez svojo hišino, ona jej lahko ukaže, da se mora možiti, in tako odpade sitni posel, da bi on sam moral z deklino govoriti. A je tudi spodobno in pravično, da ženska sama pride, in ne da bi jo mož (Bitič je bil cel mož) še le prositi moral. To delajo mlada zijala, ki imajo preveč besedi. Saj

je že v svetem pismu o ženski zapisano, da bode vse zapustila in za možem hodila.

Tako je Bitič temeljito stvar preudaril in nekega popoldne dal poročiti gospodinji, naj pride k njemu v njegovo sobo.

Debela mati mesarica Krivka se je čudom začudila tej prošnji. Hitro je — radovedna kakor so vse priletne majke — vstala s svojega stola v mesnici in šla v Bitičevo sobo, kder nij bila nikdar kakor kadar je dekla na vsake kvatre tla umivati imela, ob kakoršnem času pa Bitiča doma nij bilo. Mislila je, da ima gospod „stotnik“ gotovo kako veliko pritožbo zaradi postrežbe.

V njegovo sobo prišedši morala je sestiti na zofo. Bitiču se je videlo, da ne ve kako bi začel. Žena ga torej jame izpraševati, kako je s tem in onim zadovoljen. Bitič je bil z vsem neizmerno kontent, dekla je pridna, šum v hiši ga nič ne moti, postrežba je izvrstna, postelja dobra, ob kratkem: boljega in ugodnejšga stanovanja nij iskati nego je to njegovo.

Krivka je že mislila, da jej je stotnik hotel samo to povedati, in ker je imela opravkov mnogo, hotela je oditi. Zdejci je Bitič moral govoriti. Reče tedaj, da jej ima nekaj povedati, za pomoč

prositi jo, kar pa težko izgovori. Mesarica misli, da je morda v denarni zadregi, da bi rad na posodbo prosil. Reče torej hitro in z veliko prijaznostjo.

„O gospod stotnik, ne sramujte se, kolikor hočete vam posodim, če ste v zadregi. Kolikor hočete, samo imenujte svoto. Tak natančen mož kakor ste vi, pri nas dobi vedno. Hvala bogu, imamo zmerom denarja pri rokah. Takoj vam prinesem.“

Bitič zarudi v lice, naglo vstane s stola in se z obema rokama brani: „ne, ne, ne; tega ne potrebujem; imam, imam.“ Rekši dirja naravnost k svoji miznici, odklene predal in razkazuje ženi svoje novce in denarne papirje.

Zdaj bi bila na ženi vrsta sramovati se, pa nij utegnula, ker čuditi se je zopet morala. Da je gospod Bitič po nekom precej premoženja podedoval, kar je v njeni hiši na stanovanju, to je čutila, ali da je tako bogat, tega nij slutila. „Za božji čas, in vse to pustite tako hranjeno, in ne da bi uživali, ne da bi bolje živeli! Za koga hranite? Ne zamerite, gospod! Otrok nemate, žene nemate...“

„To je, to je, to je“ vsklikne Bitič vesel,

Razne stvari.

po vladnem tiranstvu ustvarjeni sestavi odprt. Čehi se tega zboru, kakor se samo ob semi razume, ne morejo in ne smejo udeležiti, ako nečejo postati s tem, da s krivičniki na enem polju delajo, sami krivice deležni. Za najvišjega deželnega maršalka je imenovan knez Carlos Auersperg — to ministerstvo ne more nikjer Auerspergov pogrešati, — za njegovega namestnika ustavovorni dr. Claudi; torej še za deželnega podmaršalka nij vlada imenovala Čeha!

Čehi bodo o volitvenih manevrih sedanje vlade na Češkem izdali posebno knjigo v vseh evropskih jezikih, da bode ves svet izvedel, s kakimi sredstvi se pri nas narodni zastopi delajo.

Na Hrvatskem je agitacija za volitve najživejša. Vladna ali magjaronska stranka zapira narodne agitatorje, psuje in odriva od volilcev in volilnih shodov narodbe duhovnike, in po svojih novinah v hrvaškem in nemškem jeziku z nečuvno surovostjo napada posamezne osebe narodne stranke. Vse upanje je, da vendar zopet zmaga narodna stranka. Sama ob sebi je razumljivo, da razpora, o katerem poročajo nemški listi, v narodnem taborju nij, ker proti magjaronom so vsi narodnjaki edini, če tudi mogó med njimi biti različne misli.

Iz volitvenega gibanja na Ogerskem je najbolj pomenljivo to, da je sivi voditelj ogerske politike in stvarnik dualizma Fr. Deák izrekel svojim volilcem v „notranjem mestu“ v Pešti, da hoče še kandidirati. Deák je zarad svoje starosti hotel v ogerskem parlamentu mlajši moči prostor prepustiti, sedaj pa se je odločil, da posveti svoje moči do smrti svojemu narodu. Z Deákom vred sta se popred odpovedla kandidaturi tudi vodja zmerne levice Ghiczy in predsednik zadnjega zbora Somssich, katera pa sta ostala pri svojem sklepu popustiti parlamentarno delovanje.

Zbor ogerskih Srbov, ki je bil 21. t. m. v Bečkereku, je sprejel sledeče točke narodnega programa: Samostalna volitev v ogerski državni zbor ali volitev v zvezi z levico, združenje s Slovaki, Rusini in Rumunci, najtesnejša zveza s Hrvati. Zboru je predsedoval dr. Subotić.

Na Španjskem pričakujejo vsak dan revolucijo. Strašno nasilstvo vlade pri volitvah za kortes je razburilo strasti njenih nasprotnikov. Punt se godi v prid Donu Carlosu iz bourbonske rodovine, ta bi rad prišel na prestol svojih očetov na Španjskem in izpodrinil Amadea, sina italijanskega kralja Viktora Emanuela, kateri je lani bil na španjski tron poklican. Vojska je do sedaj Amadeu udana in Don Carlos bode torej težko kaj opravil.

* (Proti Črnetu) je g. Vuga govoril na shodu v Sezani na koncu svojega govora sledeče uničevalne besede: „Vrli možje! zbrani očetje! Še par besedij, nijso moje ampak so Ciceronove proti Katilini: „Quousque tandem! Tabor je uže uštorjen na jugu in severu zoper naše ljudstvo, dan na dan raste število naših sovražnikov, poveljnika onega tabora pa in vodjo sovražnikov vidite med ozidjem, celo v mestu, da kuje pogubo deželi doma. Katilina, če te zdaj damo obsoditi, menim, da se je bolj bati, da bodo rekli pošteni, to je storjeno prepozno, nego da bode kdo rekel, to je preostro. Če tega ne storimo, vedi in znaj, da imamo svoj uzrok. To ti pa rečemo: Oči in ušesa mnogih te bodo pazile in stražile, kakor so storile do zdaj, akopram tega ne čutiš ali čutiti nečeš.“

* (Lep izgled rodoljubnega Slovana) je Bulgar Krst Georgejev, ki je umrl 20. pret. meseca v Bukureštu. Mož je vse svoje premoženje (bil je milijonar) zapustil bulgarskemu narodu za znanstvene in sploh narodne namene. On ni bil oženjen ter ni imel otrok. Rekel je: moja žena je cela Bulgarska, in moji otroci so vsi Bulgari. Zato in ker je že ob svojem žitji podpiral vse narodne zavode, imenovan je bil „otec Bulgarov“.

* (Slovensko gledališče.) Iz Ljubljane se nam piše: „O zadnej predstavi igre „Turki pri Sisku“, prinesla je tudi „Laibacher-Zeitung“ svojo kritiko. Nas jako veseli, če tudi nemški ljubljanski list prinaša kritike o slovenskih predstavah, ako so take, da so primerne razmeram, v katerih se nahaja dramatika slovenska. Vsakdo, kdor pozna razmere naše mlade, še le razvijajoče se dramatike, pa mora priznati, da le pravična, dobrovoljna kritika more pospeševati, nasprotna pa ima le namen razdirati. Iz najboljšega vira izvemo, da omenjena kritika v „Laib. Zeitung“ je predelana od nekoga, ki še predstave videl nij; po prvotnem opisu izvenrednega referenta, kteremu pa po njegovem prvotnem spisu, ki smo ga imeli v rokah, nikakor ne prisojamo toliko duševne zmožnosti, da bi mogel kaj kritikovati, najmenj pa soditi o igranji na odru. Svetovali bi prav prijazno g. uredniku „Laib. Zeitg.“ da si poišče kakega referenta, ki bo vsaj v stanu svoje misli pravilno zapisati, da ne bo treba potem na podlagi spisa, ki nema ni nog ni glave delati kritik ljudem, ki predstave še videli nijso. Koliko vrednosti ima potem taka kritika, to vsakdo lahko sam presodi.“

* (Na korist gospodičine Cecilije Podkrajškove,) marljive in talentirane igralko dram. društva, je denes četrtek 25. t. m. slo-

venska predstava v deželnem gledališči ljubljanskem. Igrala se bode znana dobra veseloigra v 3 dejanjih „Inserat“, ali „Išče se nevesta“, katera igra je ena najboljših izvornih iger českega repertoira. Pričakovati je, da občinstvo z dobro obiskanim gledališčem dejansko pokaže, da ve ceniti trud in vspešno delovanje prvih moči dramatike slovenske. Mi srčno želimo beneficijantnji najbolji vspeh.

* (Velika beseda za stradajoče na Kranjskem.) katera se je morala preložiti iz znanih vzrokov, bode — kakor nam pišejo iz Ljubljane — prihodnjo soboto 27. dan t. m. v deželnem gledališči. Natančnejši program bode naznanili prihodnjič, denes le pomenimo, da bode pri tej priliki prvokrat prišla na oder opereta „Gorenjski slavček“. Libreto te operete, izdan po dramatičnem društvu, bode na prodaj pri knjigarji Otokarji Klerru in na dan predstave tudi pri gledališki kasi.

* (Nemčurska omika.) Iz Ljubljane se nam piše: „K vsaki predstavi v ljubljanskem gledališči — tudi k slovenskim tedaj — prihaja ex offio nekoliko členov „Feuerwehra“, čemu? — tega menda sami ne vedó, pa pride jih vselej nekaj, časi več, časi ménj, kakor je pač — nevarnost! Ko se je minolo saboto krdelice vračalo na svojo „glavno stražo“ (rotovž), izusti eden — in brž ko ne bil je poveljnik čete — mogočne te besede: „Kommt der Mensch erst um 10 Uhr zum Fressen (sic?) wegen der Sau komödie!“ — Res prav nepotrebna žrtva to, gospodje! Pojdite drugokrat rajši „fressen“, namestu v „Sau“-komödie, bo ravno tako dobro!

* (Šolska svečanost.) Iz ljutomerske okolice se nam piše: „11. t. m. je bila pri sv. Križi nad Ljutomerom nenavadna svečanost, javno izročenje srebrnega križca zaslug nadučitelju v pokoji g. Fr. Regholecu. Počesčeni je 53 l. marljivo deloval na šolstvenem polju, in sicer 25 let pri sv. Križi. Začetek svečanosti je bila sv. maša. Po maši slovesno izročenje v šolski sobi. — Kot vladna oseba pri tej slovesnosti je bil č. g. e. k. poglavar okraja ljutomerskega, kateri je v svojem govoru omenil zaslug poslavljenca, a tudi nazočim učiteljem izpregovoril nekaj izpodbudnih besedi. Govorila sta potem č. g. Kukovec, okrajni načelnik, in Lapajne, nadučitelj iz Ljutomera, ter nadaljevala predmet govora č. g. poglavarja priporočevaje učencem in drugim pričujočim faranom skrb za omiko in šolo. — Po končanem izročeni se je pričel zabavni del svečanosti v M. Štrakelnovi in Hrastovčevi hiši, kjer smo bili prijazno sprejeti in gostoljubno postreženi. Končno smo se zabavali v bližni gostilnici. Zabaval nas je sosebno č. g. Kukovec s svojimi izvrstnimi napitnicami. Hvala mu! Serčna hvala pa tudi dobrohotnima gospóma Za-

da mu je pravo besedo iz ust vzela, in od veselja raztegne usta na smeh, da so se po suhem lici še bolj videle goste gube. „To je, to je, otrok nemam, žene nemam, rodovine nemam, nobenega človeka nemam, sam sem, prav sam! In drugi ljudje so tuji ljudje, nič se od njih ne dobi, niti za denar se ne dobi čista jed, kanijo, varajo, goljufajo, kder morejo. Vso grdobo mora človek jesti, a niti ne ve, da je grdobo jel. Kdor je doma, ve vsaj kako jê, reče lahko, ukaže lahko kako hoče. Kaj mislite, ali bi . . .“

Do tu je bil Bitič hitrojezičen, a tu je srama zarudel na svojem starem obrazu, kakor štirinajstletna deklica.

In mati Krivka je tudi zarudela, ker razumela ga je. Ženiti se hoče! Bog in sveti Anton! Katera ženska se more v te stare gube zaljubiti, v tega odurnega moža, ki nij za ta svet, ki ne govori z ljudmi! To je bila njena prva tiha misel, ali ženske baje ne govore kar mislijo. Poleg tega ima baje vsaka omožena manijo, še druge omožiti in oženiti, naj bode na dobro ali ne. Tudi je tu denar, tega je ves svet lakomen, tudi ženstvo, torej bi bilo kaki ubogi deklici pomagano iz nadlog. Bitič ne bode dolgo živel in njegova

udova bi si nadomestila po njegovi smrti vse, kar ne bi bilo ugodnega ž njim. To je bila njena druga misel in obljubila mu je vso svojo pomoč.

Ali da bi se pomagati moglo, moral je Bitič več povedati, kako hoče, kakšno, katero. To mu je težko, a bilo je zadnje in tudi to je premagal srečno.

Mesarica pa nij mogla smeha več zadržavati, ko je čula, da je oko starega Bitiča obtičalo na veseli, vrtavi in živi njeni hišini. Da bi Bitič ne bil s tem smehom razžaljen, pohitela je žena opravdati ga s tem, da je rekla: „O ta deklica je uboga, ako je pametna, z obema rokama bode prijela po tej lepi priliki.“ In to je razkladala še na dolgo in široko, ter govorila mnogo tudi zato, da bi se sama iznebila osupnenosti in čuda zarad nenavadne tajnosti, katero je čula. Končno je obetala še denes z njo govoriti, takoj kadar pride domu.

Pol ure kasneje je vedela cela Krivova družina in vsa hiša, da bode stari tih stotnik hišino za ženo vzel. Dekle so po huhinjah roke sklepale, vsaka je rekla, da ga ne bi marala, pomagači in hlapci so delali kosmate opombe, a Bitič, ki, to se ve, o vsem tem nij ničesa slišal, slonel je na oknu, staro srce mu je mladostno utripalo in iskreče male oči so prežale ob hišah po ulici, kedaj

bode deklica prišla domu. Kakor da bi ga kača pičila, odmakne se od okna, ko jo priti zagleda.

Razburjen koraka po sobi gori in doli. Sluti, da jej bode gospodinja zdaj v tem trenutju razložila njegovo željo. Njegova osoda se bode torej odločila. Ker je tako nemiren, meni, da je najbolje iti na sprehod. Izid stvari bode lahko jutri čul. Vzame klobuk in palico, sobo zaklene in tiho kakor tat stopa po stopnicah navzdol.

Mimo gospodinjine sobe gredoč, čuje, da se govori, čuje svoje ime. Kdo na njegovem mestu bi se bil premagal in ne bi bil storil kakor je on: postal in poslušal. Gospodinja je bila hišini menda baš dopovedala, kaj jej Bitič ponuja in jo prepričala, da nij šala, temuč gola in prava resnica. Pa kaj odgovarja prevzetno neumno dekcle? Smeje se grohotom!

„In ko bi imel celo dolino polno zlata, ne bi vzela tacega bedastega starega krampa.“

„Krampa! krampa!“ Bitiču se vrtoglavijo. Palica nij dovolj zaslonbe, z roko se opre ob zid. „Bedast, star, kramp! In to pravi ona, ta opica, ta . . .“

Bitič tava ob zidu do praga, čez prag na ulico, po ulici dalje, kakor pijan. In one grde besede mrmra vedno pred-se.

dravec in Hönigman, ki ste razen g. Postružnika in g. Lapajneja iz Ljutomera in več drugih veliko žrtvovali, in si mnogo prizadevali ta dan poveljati, ter poslavljencu in njegovim počastiteljem po mogočnosti prijetnega storiti.

* (Pravica — in ustavovernost.) V Ribnici blizu Marenberga se je sledeča „nesreča“ prigodila. Več lovec je šlo 14. t. m. na lov. Eden od teh znan nemškutarski notar in „ustavoverec“ je v nekem grmu „mislil slišati“ kokodakanje male divje kokoši. Bližal se je grmu na 25 korakov! in strelil. Ali nij ustrelil kokoši, katere niti nij bilo, nego enega človeka! kateri je s klicem „Jezus Marija“ iz za grma skočil in se zgrudil. Ustreljeni je bil lovec. — Zadnja „Tagespost“ tega „strelca“ zagovarja rekši, da se mu ne more nemarnost očitati. Lepa hvala za take lovec! Pošten lovec sploh na kokoš nikdar, posebno spomladi ne strelja, ker so kokoši za plod take redke divjačine. Posebno pa človek, ki tja v en dan na 25 korakov strelja, ki ne zna ločiti človeškega lovskega posnemanja kokodakanja — ne sme puške v roke vzeti, in če je tu tak bedak človeka ustrelil, naj se ostro kaznuje, tudi če je nemčurski agitator. Novine, ki morajo tako lehkomišelnost iz političnega nagiba zagovarjati — niso poštene novine. Bomo videli, kaj bodo sodniki rekli.

* (Štajerski in koroški poštni uradniki) so se zbrali 22. t. m. v Gradci in ustanovili društvo podobno onim, katera med poštnimi uradniki drugih dežel že obstoje.

* (Visok dar). „Laib. Tagblatt“ piše: „Nj. visokoknežka svitlost Carlos Auersperg, vojvoda Kočevski, predsednik visoke gosposke zbornice etc. etc. so društvu za podporo zbolelih pomočnih uradnikov glede na ljudomili namen sto goldinarjev milostljivo podariti blagovolili, za kar se v imenu vodstva tega društva visokemu darovatelju globokočutena zahvala izreka.“ — Res visok dar še višjega milijonarja! Celih 100!

* (Devetnajst štipendij za študente) razpisuje kranjska deželna vlada do 25. maja t. l.

* (Izpraznena je služba) učitelja za risanje in za pomočni poduk v aritmetiki in kaligrafiji na gimnaziji v Kranji; prošnje do 25. maja pri deželnem šolskem svetu v Ljubljani.

* (Dr. Jurij Dolinar), rudniški zdravnik v Idriji, rojen l. 1794 v Račah pri Zidanem Mostu, je umrl oni teden v Idriji. Rajni je bil vrl botanikar, je pridno preiskoval polje rastlinoslovja, dal na svitlo doljne-avstrijsko floro, prehodil tudi zaradi spoznavanja domačih rastlin idrijsko, postojnsko in tomiško okolico, ter zapustil bogato zbirko rastlin, katero je, kakor se v „Laib. Ztg.“ poroča, kranjskemu deželnemu muzeju sporočil.

Ničesa nij terjat Bitič od veselosti tega sveta, samo poštene pečenke si je želel, in dobre potrebe. In za to bi bil dal, kar je imel, storil, kar storiti more človek kakor je bil on. A kaj je za to dobil? Ljudje, katerim je dobro hotel, zasramujejo ga.

Ubogi mož! danes je videl, da je prav za prav nepotreben na tej zemlji.

Star, bedast, kramp!

V.

Eno čez polnoči je ura odbila, po ulicah je bilo temno, tudi medla svečava svetilnica nij dosti svetila, kajti naredilo se je bilo z mrakom za dež, in lilo je curkoma z neba.

Pri vratih velike hiše je pod podstreškom stal zaspan policaj. V tem dežji sluga zakona in javnega reda pač nij imel dosti posla, tudi je bilo ugodneje pod streho čakati, nego po ulicah zasledovati, je-li je kaj nevarnega.

Zdajci prideta dva kasna ponočnjaka z brzim korakom mimo njega. Zagledavši ga obstaneta in mu pripovedujeta hlastno in brzo, da tam gori pri tej in tej hiši leži človek v dežji na tlaku tik poleg stene, ki se ne gane, ki je morda pijan ali ubit. Policaj meni, da ga hočeta za nos zvoditi,

* (Teško je minister biti!) Grof Andraš, naš minister vnanjih zadev, je tako-le z delom obložen, kakor beremo v novinah: Vsak dan do 11 zjutraj spi; ko vstane, do 12 je; potem daje do dveh avdijence in govori s prijatelji. Ob dveh hodi ali se vozi na sprehod, kjer je do petih popoldne; potem obeduje in po obedu hodi navadno v gledišče. Več uradnikov v ministerstvu vnanjih zadev svojega gospodarja niti ne pozna.

* (Punt proti županu) so napravili po poročilu „Tagesposte“ prebivalci občine sv. Lorenca pri Prožinu v celjskem okraji. Občani so šli z muziko pred njegovo hišo in mu vzeli občinska pisma. Župan je vložil zaradi tega tožbo in bila je komisija v Prožin poslana, da bode stvar preiskala.

* (Gospodičina Janka Stojković,) umetnica na glasoviru, je dajala z velikim uspehom koncerte v Zagrebu in je včeraj dala tudi ljubljanskemu občinstvu priliko seznaniti se z njenimi zmožnostmi. Napravila je namreč koncert v reduti v družbi znanega slovenskega umetnika g. Grbica, sedaj pevca na zagrebški operi.

* (Črnogorski knjez Nikola) je bil od avstro-ogerske vlade povabljen, naj se udeleži svetovne razstave na Dunaji. Povabilo je knjezu prinesel dalmatinski namestnik baron Rodić.

* (Koliko ima Avstrija generalov?) Vojaški šematizem za leto 1872. kaže, da šteje naša vojska 2 vojna maršalka, 17 vojvodov topništva in generalov konjištva, 53 podmaršalkov in 109 generalmajorjev, dalje 290 polkovnikov v aktivni vojski. Brez službe pa je 30 vojvodov topništva, 135 podmaršalkov, 199 generalmajorjev in 427 polkovnikov. Torej je v Avstriji vkup 545 generalov in 717 polkovnikov. Takih, ki niso v službi, je: generalov 364 in polkovnikov 427 vkup 791 visokih vojaških dostojnikov. V veselje plačilec davkov pristavljamo, da vleče polkovnik, ki ima med navedenimi dostojanstvi najnižje, 3000 gl. plače na leto. To veliko število hrabrih vojskovodij bode 1. maja gospod vojaški minister še povišal z imenovanjem kakih 20 novih generalov! Le tako naprej, potem se bode naše denarstveno razmerje že zboljšalo!

* (Češka znanost). K vsej Avstriji izhaja samo eden časopis za matematiko in fiziko in ta — v češkem jeziku!

* (Izpred sodnije). One dni je bila v Celji obravnava proti Zefi Belec zaradi izpoloženja otroka. Imenovana je imela znanje s kmetskim sinom Mihaelom Škofcem in nasledek je bil, da je zadnjo zimo dekle porodila. Škofca se za novorojenče nij nič menil in ker Zefa Belec ni mogla rediti deteta, ga je nesla v Škofčevo hišo in ga na ognjišču v kuhinji pustila. Tu je otroče našla hči Škofčeva Tereza in ga vzela v svojo skrb. —

tembolj ker jima pozna, da od vesele kaplje prihajata. A naposled, ko se mu grozita, da bosta njegovo ime na komisarijatu oznanila, — zapusti policaj svoje zavetje in korači proti naznanjenemu mestu.

Tam najde res v polutemi človeško truplo ležati. Kliče in suje z ного — vse zastonj. Zažvižga, in kmalu pride na znan klic drug tovariš njegov iz bližnjega stala. Pobereta na tleh ležečega. Bil je mrtev. Pri bližnji svetilnici spoznata — Bitiča.

Preiskavanje drugega dne je pokazalo, da je bil starega „stotnika“ kap udaril. Tisti večer je bil odšel v krčmo, enkrat zopet k staremu Zeleniku. Nij jel teleče pečenke, nij govoril z nikomur, a pil je mnogo, toliko kot nikdar. Odšel je kasno iz krčme, noge ga skoraj niso hotele nositi. Vsled mnoge nenačelnosti pitja, pitja iz obupanja, in vsled nenačelnih duševnih vtiskov tega dne, zadela je moža — smrt, ter ga rešila skrbi za pečenko, za ženitev, in ga rešila želostnega čuta, da je — nepotreben na tem svetu.

J.

Pred sodnijo je izrekla Zefa Belec, da otroka sama ni mogla prerediti in da ga je zato v hišo svojega zapeljivca nesla, ker je upala, da bode tam najbolje preskrbljeno. Sodnija je glede na resnično ubožstvo nesrečne matere, na uzrok, iz katerega je otroka izpoložila in ker se otroku vsled izpoloženja nij nič hudega zgodilo, Zefa Belec samo na eden mesec ječe obsodila.

* (Časopisje v zedinjenih državah) severne Amerike šteje 5845 perijodičnih tiskopisov, torej pride na 6500 prebivalcev en časopis (prebivalstvo šteje blizu 38 milijonov duš). Izmed časopisov je 574 dnevnikov, in 4270 tednikov. Političnih časnikov je 4328. Vsi dnevni časopisi krožijo v 2,600.000 iztisih. Enako razdeljeno bi imel vsak dnevnik 4500 naročnikov. Tedniki se tiskajo v 10,600.000 eksemplarih. Nekateri listi v Newyorku potrebujejo včas po 100.000 iztisov.

* (Kako se sramežljivost odpravi.) V ameriških časopisih, posebno v new-yorskih je oznanilo, da se more vsakdo odvaditi zarudenja in sramežljivosti, kdor pošlje 30 cent-ov („cent“ je denar = 2 kr.) na g. S. R. Wells-a, Nro. 389 Broadway v New-Yorku, ter bere časopis „Phrenological Journals.“ — Slišati je, da so se nekateri nemški in nemčurski ustavoverci, ki posebno na Slovane rokave vihajo, brž naročili na ta zanje potrebni medikament.

* (Število samostanov) se v Cislajtani kljubu protiascetičnemu duhu časa množi; kajti leta 1860 je štela Cislajtanija 651 samostanov, leta 1865 že 670, leta 1870 pa 767 samostanov. Množijo se pa samo ženski samostani. Leta 1860 je bilo namreč v Cislajtaniji 4349 nun, katerih število je do l. 1865 naraslo na 4904, in do l. 1870 na 6000. Število menihov je v omenjeni skupini dežel znašalo l. 1860, 6702, l. 1865, 6117, in l. 1870, 6060. Moški torej nehavajo iskati svoje sreče v ločenji od vnanjega sveta in dela, za katerega je človek ustvarjen.

Gospodarske stvari.

— Ministerstvo je bilo dalo gospodom: Alfred in Hugon knjez Windischgrätz, grof Henkel, Zimmermann, Hočevar, Prasebniker, Jochem, Linzer in dr. Kalina dovoljenje za tehnične priprave k novi železnici iz Knittelfelda v Zaporešič. Sedaj so na podlagi tehničnih del imenovani gospodje ministerstvu predložili svoj projekt. Po tem bi železnica šla iz Knittelfelda pri Pretalu na Koroško in bi potem prišla čez Lavantinsko dolino do Slovenjega Gradca, od tod proti Vitanju, dalje memo Konjic v Žiže. Potem bi cesta šla čez Boč memo Sladke Gore v Smarje na Slatino do Sotle. Ob Sotli mislijo železnico napraviti iz Rogateca čez Lupinjak do Zaporešiča. Projektirana železnica se dvakrat s črtami južne železnice križa.

— Živnostenska banka. Kakor bi ustavoverni Nemci radi vzeli Slovanom vse pravice in koristi razen pravice, da Slovani smejo davke plačevati in se za nasledke nemške politike v Avstriji na bojiščih poklati dati, tako je ustavovercem in sedanji vladi poseben trn v očesu tudi napredek Čehov v narodno-gospodarskem obziru. Čehi so spoznali, kolike pomembe je, ako je narod denarstveno samostalen, zato so ustanovili skoraj v vsaki občini založnico in kot osrednji denarstveni zavod za založnice „živnostensko banko“. Ta banka kaže izvanreden uspeh, njeni papirji so med onimi, ki imajo najvišji kurs na praški borski. Pa greh te banke je, da je česko-naroden zavod in to je bilo nekemu praškemu judu povod raznesti med svet, da banka samo zato tako dobro stoji, ker ima deželen denar, sicer pa kljub deželnim novcem kmalu ne bode več mogla plačevati. Ta judovska denuncijacija je storila, da je c. kr. namestništvo v Pragi poslalo enega komisarja bankine knjige in kase pregledovat. Komisar pa je našel 1.955.000 gl. gotovega denarja v kasah ne glede na veliko svoto v menjicah. Tako je oni jud nehote pred celim svetom živnostenski banki najboljšo reklamo napravil. Schmuclneleben, send Se meschuge?

